

Zarzuty wobec Kopalni Melafiru słuszne

Wyższy Urząd Górniczy oraz Inspekcja Ochrony Środowiska potwierdzają zarzuty Pracowni na rzecz Wszystkich Istot wobec Kopalni Melafiru „Rybnica Leśna”.

Wyższy Urząd Górniczy oraz Inspekcja Ochrony Środowiska potwierdzają zarzuty Pracowni na rzecz Wszystkich Istot wobec Kopalni Melafiru „Rybnica Leśna”.

Kopalnia odkrywkowa melafiru w Rybnicy Leśnej jest jednym z trzech zakładów górniczych należących do spółki Kopalnie Surowców Skalnych w Bartnicy Sp. z o.o. Przez wiele lat negatywne oddziaływanie na środowisko z jej strony stale narastało. Mimo obowiązku przestrzegania odpowiednich standardów ochrony środowiska, wynikającego chociażby z zapisów koncesji na wydobycie kopaliny oraz z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, Spółka ignorowała prawne nakazy. Zarówno Okręgowy Urząd Górniczy, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, jak i samorząd terytorialny – żaden z organów administracji nie potrafił podjąć odpowiednich kroków mogących zmusić spółkę do ograniczenia uciążliwości. Organy kontrolne zazwyczaj satysfakcjonowało zapewnienie spółki co do opracowywania dokumentacji, koncepcji, analiz, itp. Problem polegał na tym, iż za tworzeniem coraz to nowszych dokumentacji nie szły konkretne działania eliminujące najważniejsze problemy ochrony środowiska przed zanieczyszczeniem pochodzącym z terenu kopalni. Co więcej, organy administracji dopuszczały się potwierdzania stanu nie znajdującego potwierdzenia w rzeczywistości.

Pracownia na rzecz Wszystkich Istot już od kilku lat monituje w tej sprawie do różnych organów administracji. Jednak w ostatnim czasie oddziaływanie kopalni na środowisko na tyle przybrało na intensywności, że należało wezwać organy wyższego szczebla do podjęcia interwencji.

Uciążliwość kopalni przejawiała się w formie ogromnego zapylenia i całodobowego hałasu, które było odczuwalne we wsi Rybnica Leśna bezpośrednio przylegającej do kamieniołomu. Uciążliwość pyłowa powodowana jest pyleniem z hałd kopalnianych (niezabezpieczonych przed pyleniem i erozją) oraz z procesów przerobczych wydobytego melafiru; procesy te stanowią również źródło dużego hałasu przenikającego daleko poza teren zakładu. Ciągłym problemem jest zanieczyszczanie potoku Rybna nieoczyszczonymi i nieretencjonowanymi wodami opadowymi spływającymi z terenu kopalni. Ich nieodpowiednie zagospodarowanie powoduje również zanieczyszczanie dróg spowodowane wymywaniem hałd umiejscowionych wokół kopalni. Do tego dochodziła jedna z najważniejszych uciążliwości – transport urobku przez miejscowość Rybnica Leśna do Wałbrzycha. Ilość obecnie przewożonego urobku kształtuje się na poziomie ok. 1 miliona ton rocznie, co oznacza ruch ciężkiego transportu o natężeniu jednego samochodu co 2-3 minuty. Powoduje to niebezpieczeństwo ruchu drogowego na drogach nieprzystosowanych do tego typu transportu, a także fatalną jakość życia mieszkańców posiadłości leżących wzdłuż trasy przewozu urobku.

Kamieniołom umiejscowiony jest w centralnej części obszaru Gór Kamiennych, które stanowią część europejskiej sieci ochrony przyrody NATURA 2000. Kopalnię otacza Park Krajobrazowy Sudetów Wałbrzyskich. Mimo to, właściciel kopalni wciąż chce ją powiększać, tak jak mu na to zezwala koncesja obowiązująca do 2015 r., dewastując znacznie większe obszary o bardzo wysokich walorach przyrodniczych. Niemniej, nie jest to możliwe bez odpowiednich zmian gminnych dokumentów planistycznych. Właśnie trwa procedura uchwalania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Powiatowy Inspektor Sanitarno-Epidemiologiczny w Wałbrzychu już sprzeciwił się powiększeniu kamieniołomu – z powodu braku odpowiedniej możliwości transportu urobku. Z kolei Wojewoda Dolnośląski pozytywnie uzgodnił te zamierzenia. Procedura planistyczna jest w toku. Była ona poprzedzona uchwaleniem w skandalicznym i ekspresowym trybie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mieroszów. Mimo sprzeciwu bardzo dużej

liczby mieszkańców i wszystkich regionalnych organizacji ekologicznych – radni gminy Mieroszów na ostatnim swym posiedzeniu uchwalili studium, ignorując tym samym masowy i stanowczy głos sprzeciwu społeczeństwa.

Pracownia na rzecz Wszystkich Istot sprzeciwia się powiększaniu istniejącego kamieniołomu, wyrażając tym samym troskę o jakość życia mieszkańców Rybnicy Leśnej i Wałbrzycha oraz sprzeciw wobec dalszej dewastacji wysoce cennych obszarów Gór Kamiennych.

W ostatnim czasie wieloletnie apele Pracowni do służb administracyjnych ochrony środowiska o podjęcie działań wobec negatywnego oddziaływania Kopalni Melafiru „Rybnica Leśna” w końcu spotkały się z w miarę adekwatnym podejściem. Po skierowaniu skarg do Inspekcji Ochrony Środowiska oraz do Wyższego Urzędu Górniczego – organy te w pełni potwierdziły stwierdzenia Pracowni dotyczące uciążliwości kopalni:

- przekroczenie dopuszczalnego poziomu emitowanego hałasu,
- brak odpowiednich zabezpieczeń przed przenikaniem hałasu do otoczenia,
- brak odpowiedniego zabezpieczenia skarp hałd kopalnianych przed erozją,
- brak monitoringu zanieczyszczenia powietrza wokół terenu kopalni,
- brak ujęcia i oczyszczania wód opadowych z terenu kopalni,
- nielegalny pobór wody na cele funkcjonowania kopalni,
- brak odpowiednich działań dotyczących ograniczenia niezorganizowanej emisji pyłów.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nałożono na kopalnię szereg decyzji administracyjnych oraz wszczęto postępowania w sprawie wymierzenia kar administracyjnych.

Mając na uwadze wieloletnią ignorancję kwestii ochrony środowiska przez spółkę Kopalnie Surowców Skalnych w Bartnicy Sp. z o.o., a także wielokrotną nieskuteczność działań prowadzonych przez służby administracji – Pracownia na rzecz Wszystkich Istot z dużą ostrożnością podchodzi do szans na wyeliminowanie bieżącej uciążliwości. Należy pamiętać również o planach stałej degradacji Gór Kamiennych przez przedmiotową spółkę. Nie można zapomnieć o tym, iż nadal nie został rozwiązany problem transportu urobku – i nie zostanie rozwiązany, ponieważ z uwagi na lokalizację kamieniołomu brak jest dobrej alternatywy dla transportu wydobytego melafiru.

Oczekujemy deklaracji spółki, co do wprowadzenia zabezpieczeń środowiska oraz wyeliminowania zagrożenia zdrowia i życia mieszkańców Rybnicy Leśnej i Wałbrzycha. Oczekujemy stałego nadzoru służb ochrony środowiska i podejmowania przez nie działań adekwatnych do skali uciążliwości. Jednocześnie ostrzegamy, iż w przypadku dalszej ignorancji zasad ochrony ludzi i środowiska – organizacje ekologiczne wraz z mieszkańcami podejmą bardziej radykalne kroki, ze skierowaniem sprawy na drogę sądową włącznie.